

Nederlands Genootschap van
Sint Jacob
Jaarverslag 2020

Colofon

Nederlands Genootschap van Sint Jacob

Huis van St. Jacob
Janskerkhof 28A
3512 BN Utrecht
e-mail: secretaris@santiago.nl

Bestuur

(Per 31-12-2020)

Peter Hesseling, voorzitter
Jos Henderik, secretaris
Jan Kousemaker, penningmeester
Hans Goeman, bestuurslid
Lidwien Meijer, bestuurslid
Julie Merks, bestuurslid
Herman Velvis, bestuurslid
Monique Walrave, bestuurslid

Bankrekening
NL 82 RABO 0365 2504 30

KvK nummer
40447304

Website
www.santiago.nl

Foto's
Diverse bronnen en fotografen.

Inhoudsopgave

Voorwoord:	5
Overzicht landelijke activiteiten.	5
Regio's	6
Regio Noord-Holland benoorden het IJ:	6
Regio Midden-Nederland	7
Regio Bollenstreek/Rijnland	8
Regio Den Haag	8
Regio Rotterdam	8
Regio Utrecht-Rivierenland	9
Regio Zuidwest Nederland	10
Regio Zuidoost Brabant	10
Regio Den Bosch	11
Regio Limburg	11
Regio Arnhem Nijmegen	12
Regio Oost-Nederland	12
Regio Groningen/Drenthe	13
Regio Friesland	14
Werkgroepen binnen het Genootschap	15
Werkgroep Bibliotheek	15
Werkgroep Geschiedenis en Cultuur	15
Werkgroep Hospitaleren Roncesvalles	15
Werkgroep Hospitaleren	18
Werkgroep Huiskamer van de Lage Landen	18
Redactie Jacobsstaf	19
Redactie Ultreia	20
Werkgroep Ledenservice	20
Werkgroep Pelgrimeren voor de Jeugd	21
Werkgroep Pelgrimskoor El Orfeón Jacobeo	22
Werkgroep Spiritualiteit	23
Werkgroep Jacobike	23
Informatiecentra	24
Camino Academie	26
Bewegwijzering Jacobsroutes in Nederland	27
Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob	27
Vertrouwenspersonen	28

Voorwoord

We kijken terug op een bizar jaar. Het coronavirus hield ons in de greep en legde veel activiteiten stil. Desondanks is er toch veel gebeurd binnen het Genootschap. Als échte pelgrims hebben we gekeken naar wat wél mogelijk was. Als je de verslagen van de verschillende regiocommissies en werkgroepen leest, haal je dat er als een rode draad uit. Er is vrij veel gebruik gemaakt van de digitale mogelijkheden die ons ter beschikking staan. Het is belangrijk om contact te houden met de achterban en dat is goed gelukt. Er zijn Nieuwsbrieven verzonden, er zijn virtuele cafés St Jacques gehouden, er zijn webinars geweest, er zijn lessen Spaans gegeven, er zijn verhalendagen georganiseerd, enz. Dat is een groot compliment voor alle mensen die naar uitwegen zochten om ondanks alles contact te houden. We laten zien dat we een actieve vereniging zijn. Dankzij alle vrijwilligers die met veel gevoel en passie hun bijdragen leveren en zich niet laten kisten door een virus. We zijn daar heel trots op.

Het bestuur heeft de digitale communicatie omarmd. We hebben niet alleen digitale bestuursvergaderingen gehad, maar we hebben ook digitaal met de regiocommissies en werkgroepen overlegd. Voordeel van overleggen op die manier is dat het minder tijd kost; we hoeven immers niet te reizen. Nadeel is dat je de fysieke aanwezigheid mist. De voor- en najaarsbijeenkomst hebben we, noodgedwongen, ook digitaal moeten doen. We zijn statutair verplicht tweemaal per jaar een Algemene Ledenvergadering te houden. We hebben dit dus digitaal opgelost. Ik hoop dat we in de loop van 2021 weer fysiek bij elkaar kunnen en mogen komen. Dat zien we tegen die tijd wel. Paus Franciscus weet dat pelgrimeren in deze tijd vrijwel onmogelijk is. Hij heeft het Heilig Jaar met een jaar verlengd, tot eind 2022. Dat werd bekendgemaakt tijdens de opening van de Heilige Deur in de kathedraal van Santiago de Compostela op 31 december. Veel leden hebben die opening via internet gevolgd. Het was een indrukwekkende ceremonie.

Traditioneel worden jaarlijks de vele activiteiten op een rijtje gezet. Het Jaarverslag 2020 geeft opnieuw een goed beeld van wat er in het afgelopen jaar is gebeurd. Als je een aantal jaarverslagen achter elkaar leest, zie je hoe onze belangrijke vereniging zich verder ontwikkelt.

Samenvattend: het was een bizar jaar, waarin we ondanks alle beperkingen toch veel activiteiten hebben kunnen ontwikkelen.

Laten we hopen dat we in de loop van 2021 weer op camino kunnen.

Buen Camino!!

Peter Hesseling
Voorzitter

Overzicht landelijke activiteiten

Dit jaarverslag geeft een overzicht van alle activiteiten die door de regio's, werkgroepen en andere vrijwilligers van het Genootschap worden uitgevoerd, maar ook op landelijk niveau gebeurt het nodige. Normaal vergadert het bestuur 10 keer per jaar, waarvan twee keer op de locatie van de Algemene Ledenvergadering en de andere keren in ons Huis van St Jacob in Utrecht. Hoe anders was dat dit jaar. Op 28 februari hadden we voorafgaand aan de ledenvergadering onze laatste 'fysieke' bijeenkomst. Daarna bracht 'Zoom' uitkomst. Maar als gevolg van de verdergaande coronamaatregelen heeft het bestuur jammer genoeg tweemaal moeten besluiten om alle fysieke activiteiten binnen de werkgroepen en regio's te stoppen. Dat had naast de door de overheid opgelegde maatregelen grote consequenties, de gevolgen van al deze maatregelen komen in de bijdragen in dit jaarverslag duidelijk naar voren.

De ledenvergadering kon nog net doorgaan op 29 februari voordat de coronamaatregelen een einde maakten aan veel van de geplande activiteiten. Tijdens die ledenvergadering hebben we afscheid genomen van twee bestuursleden Anni Tüski en Maarten Hoek. Tevens is tijdens deze bijeenkomst Ellen Omvlee benoemd als onze tweede vertrouwenspersoon. Maar al snel konden we het bestuur uitbreiden met Herman Velvis die tijdens de ledenvergadering in november is benoemd als bestuurslid.

Op de planning stond om samen met de regio's en de werkgroepen het nieuwe beleidsplan vorm te geven. We hebben moeten besluiten om dat een jaar uit te stellen. Bijeenkomsten om met elkaar in gesprek te gaan, een noodzaak om een dergelijk plan goed vorm te geven, waren niet mogelijk.

Het gevolg van de coronamaatregelen werd ook bij onze penningmeester duidelijk. De aanwas van nieuwe leden stakte terwijl er tegelijkertijd veel opzeggingen waren. Dat leidde ertoe dat we aan de leden hebben voorgesteld om de contributie met € 2,- te verhogen om ook voor de toekomst een gezonde financiële basis te behouden. Tijdens de ALV in november, die via zoom plaatsvond, hebben de leden hiermee ingestemd.

Maar er waren ook nog leuke onderwerpen. Vanuit de leden werd voorgesteld om Broeder Fons van de Laan als erelid voor te dragen. Fons heeft veel gedaan voor de doelstellingen van het Genootschap. Het verzoek werd door veel mensen ondersteund en was goed onderbouwd. Tijdens de ledenvergadering in november werd Broeder Fons benoemd. Via een zoom-verbinding heeft hij zijn dank voor de benoeming uitgesproken.

Het bestuur heeft overleg gehad met de regiocommissies en met de werkgroepen. Dat waren informatieve, plezierige (digitale) bijeenkomsten. Vanuit de regiocommissies werd een voorstel gelanceerd voor de inrichting van de voor- en najaarsbijeenkomst. Dat voorstel is door het bestuur overgenomen.

Regio's

Nederland is in het Genootschap verdeeld in 16 regio's en elke regio heeft een eigen regiocommissie. Doel van de regiocommissies is contact houden met de leden in de eigen regio. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. Hieronder staat van elke regio, in willekeurige volgorde, een jaarverslag met activiteiten en hoogtepunten in 2020. Daarbij valt natuurlijk direct op dat in 2020 de coronapandemie een groot effect heeft gehad op de activiteiten binnen de regio's.

Regio Noord-Holland benoorden het IJ

Een bijzonder jaar 2020. We gingen voortvarend van start in januari. Het penningmeesterschap van Peter Jongh Visscher ging over naar Ben Hooijschuur. In maart wilden we op gepaste wijze afscheid van Peter nemen in de regiobijeenkomst. Op 8 januari toastten we met elkaar op een goed jaar, tijdens het café St. Jacques in het Filmhuis met een Nieuwjaarsborrel van de regio en een record van 28 bezoekers. Wel werd meteen duidelijk dat we, door het grote succes van onze kant maar ook van het Filmhuis, na februari op zoek moesten naar een andere locatie. We vonden in Café-Restaurant Stoer een waardige opvolger, in maart konden we er direct terecht.

Maar voor het zover was, gingen we met vijf man vanuit Noord-Holland naar Vessem om ons te laten informeren en inspireren over mogelijke activiteiten omtrent Pelgrimeren voor de Jeugd in onze regio. Na de najaarsbijeenkomst in Alkmaar stond deze nieuwe activiteit op onze agenda. De bijeenkomst in Vessem was heel inspirerend. We gingen met veel informatie naar huis. Het plan ontstond: in de voorjaarsbijeenkomst verslag doen, een groep vrijwilligers formeren en een plan van aanpak voor Noord-Holland maken. Zover is het niet gekomen. 12 maart hadden we het eerste café St. Jacques in Stoer met super enthousiaste nieuwe pelgrims die hun plannen voor de komende maanden deelden. Maar daar kwam ook de eerste ongeruste berichtgeving van activiteiten die werden afgelast, vanwege een nieuw virus. Zaterdag 14 maart zou onze voorjaarsbijeenkomst zijn, donderdagavond 13 maart besloten we alles af te zeggen. En sindsdien zijn alle activiteiten stilgelegd. Nog geen gepast afscheid van Peter, geen plan van aanpak voor Pelgrimeren voor de Jeugd, geen wandelingen. Uitsluitend berichten van annuleringen van plannen van pelgrims en wachten en hopen op betere tijden. Wel hebben we het project in Den Hoorn ondersteund: een nieuwe luidklok, genaamd Jakob, in de kerktoren aldaar. Er zullen een stempelpost en mogelijke startplaats vanuit Noord-Holland aan gekoppeld worden. Een mooie gelegenheid om een wandeling op Texel te organiseren. Maar ook het klokgietevenement van 18-19 december werd uitgesteld naar maart of november/december 2021. Het Café-Restaurant Stoer heeft helaas door de coronacrisis de deuren definitief moeten sluiten. Straks weer op zoek naar een nieuw onderkomen. Ons restte digitaal op de hoogte te blijven van het wel en wee van het Genootschap via zoom-regiobijeenkomsten, de vernieuwde website, Ultreia en natuurlijk de Jacobsstaf. En gezond en in conditie te blijven om straks weer enthousiast een nieuwe periode aan te kunnen, als het weer kan!

Regio Midden-Nederland

De regiocommissie is in 2020 twee keer bij elkaar gekomen. Dinsdag 7 januari, voorafgaand aan het café St. Jacques en dinsdag 23 juni, in de tuin bij Co de Leeuw (op 1,5 m afstand!).

Door de coronapandemie hebben we in onze regio helaas slechts een beperkt aantal activiteiten kunnen organiseren. Hieronder een overzicht van de activiteiten die wel hebben plaatsgevonden.

Er is twee keer een café St Jacques geweest. Dinsdag 7 januari in Eetcafé Old Niekark in Nijkerk, tevens Nieuwjaarsreceptie. Dinsdag 10 maart in Café Het Schippertje in Maarsse, corona! - zonder handen schudden.

Er zijn drie wandelingen geweest. De eerste op zaterdag 15 februari bij de Mariahoeve in Putten. Na versoepeling van de coronaregels zijn er nog twee wandelingen geweest. Omdat de horeca geen groepen toeliet, werden de wandelaars op het startpunt getraakteerd op koffie, thee en koeken vanuit de achterbak van de auto, en kregen allen een lunchpakket mee. Zaterdag 29 augustus rond de Blaricummerheide, die schitterend in bloei stond. Ondanks de stromende regen was het toch een zeer geslaagde wandeling. Zaterdag 3 oktober bij Boshuis Drie in Ermelo, het was mooi weer en in het bos veel paddenstoelen gezien.

Om de leden te informeren over de activiteiten van onze regio zijn in 2020 acht Nieuwsbrieven rondgestuurd.

De bijeenkomst van regiocommissies in Delft is eerst verzet naar een andere datum en later afgelast. Hiervoor in de plaats kwam een zoom-bijeenkomst op zaterdag 17 oktober, waarbij het bestuur en veertien regio's vertegenwoordigd waren. Namens de regio Midden-Nederland was Wim Loos aanwezig.

Regio Bollenstreek/Rijnland

Niets vermoedend, stapten wij op 4 januari tijdens onze traditionele wandeling het nieuwe jaar in. Van onze, in de Nieuwsbrief van december aangekondigde, activiteiten zou niets terecht komen. Op de laatste zaterdag van februari hielden wij, zo bleek later, onze laatste wandeling waaraan iedereen kon deelnemen.

In maart schortten wij alle plannen op. Alleen op 27 juni hebben wij geprobeerd de draad weer op te pakken door met een gelimiteerd aantal leden een wandeling maken. Dit was wel een succes, maar bleek door nieuwe maatregelen niet voor herhaling vatbaar.

Wij hebben via Nieuwsbrieven in september en december onze leden op de hoogte gehouden en hen aangespoord de moed erin te houden. In onze laatste Nieuwsbrief hebben wij onze plannen voor 2021 gepresenteerd. Uiteraard onder het voorbehoud dat het allemaal mogelijk moet zijn.

Wij zijn verheugd dat Robert Ockhuysen onze regiocommissie is komen versterken.

Regio Den Haag

De regio had mooie plannen voor 2020. Helaas viel van maart tot juli en vanaf oktober door corona alles stil. Toch hebben we enkele activiteiten kunnen organiseren. Het begon op woensdag 15 januari. Na een gezellig café St. Jacques stroomde de zaal van grand café Dudok vol met belangstellenden voor de film *De Tocht naar Nidaros* van de Vlaamse filmster Hilse de Groot. In deze film acteerde ook ons lid Niko van Haagen. Net voor de lockdown op 7 maart heeft de regio haar voorjaarsvergadering kunnen houden. Tijdens deze vergadering in Landhuis Ockenburg werd afscheid genomen van voorzitter Rolf Voormolen en penningmeester Inge Grootewal. Ze ontvingen uit handen van bestuurslid Monique Walrave een aandenken van het Genootschap voor bewezen diensten. Rolf Voormolen droeg de voorzittershamer over aan Cees Haasnoot. De regiocommissie Den Haag bestaat naast Cees Haasnoot uit Ingeborg Schuitemaker, Niko van Wijk, Jos Knooff en Annette Cazander.

Na deze bijeenkomst ging de lockdown in. Toen de maatregelen iets versoepeld werden, konden we drie keer een café St. Jacques en een wandeling ter ere van Jacobus' naamdag organiseren. Zo'n veertig leden wandelden ruim 20 km door de mooie omgeving van Den Haag. Vanwege de regen kon het geplande café St. Jacques niet doorgaan.

Regio Rotterdam

In januari hebben John Siteur en Netta Michilsen het secretariaat van Marjan Blümer overgenomen, John als webredacteur en Netta voor de correspondentie. Per 1 januari 2021 is John Siteur ook vicevoorzitter i.v.m. het vertrek van Gijs Wendels. Jan van der Steen is toegetreden tot onze regiocommissie.

Door de coronamaatregelen zijn veel activiteiten uitgesteld. Wat we in 2020 nog wel hebben kunnen doen.

Het geven van Spaanse les, afsluiting daarvan in maart. We hebben ons georiënteerd hoe we Pelgrimeren voor de Jeugd vorm kunnen geven. Bijwonen regiocontactdag via zoom. Een uitgebreid café St. Jacques georganiseerd op een locatie waar afstand houden mogelijk was.

De maandelijkse regiocommissievergaderingen hebben in de open lucht of via WhatsApp plaatsgevonden.

De nieuwe website die ontwikkeld is door het landelijk bestuur, hebben we in gebruik genomen. We verdiepen ons verder in de mogelijkheden die de website biedt.

Maandelijkse Nieuwsbrief verstuurd aan de leden. Voorzitter Gijs Wendels bedanken wij voor zijn inzet, hij verlaat per 1 januari 2021 de regiocommissie.

Vanaf maart 2021 liggen er allerlei mooie plannen en draaiboeken op de plank te wachten tot ze doorgang kunnen vinden, wanneer er weer meer bewegingsvrijheid is.

Meerdaagse wandeling in Montmedy. Bijeenkomst in Rozenburg met wandeling en presentatie van de Caminotocht van Arie en Sylvia van der Meer met muzikale voortzetting door Dick Le-Mair. Het organiseren van een maandelijkse wandeltocht en voorbereidingen, contacten leggen en afspraken maken rondom het Heilig Jaar 2021.

Regio Utrecht-Rivierenland

Het jaar 2020 gaat zwart in de boeken, doordat het overschaduwd is door de pandemie van het SARS-CoV-2 virus, de daaruit voortvloeiende overheidsmaatregelen en lockdowns. Dat heeft het organiseren van evenementen en het maken van fysieke afspraken lastig tot onmogelijk gemaakt. Toch kunnen we terugkijken op een aantal activiteiten die we wel hebben georganiseerd om zo het contact met de leden van regio Utrecht-Rivierenland te kunnen onderhouden.

Enkele leden uit Nieuwegein hebben samen met de regiocommissie op 21 maart een regioledenvergadering voorbereid. Er was een interessant programma samengesteld, waarbij ook een actief onderdeel was opgenomen. Helaas zijn we ingehaald door de eerste lockdown en hebben we deze bijeenkomst moeten afblazen.

De planning van de leesclub is om elke eerste donderdag van de maand bijeen te komen in het Huis van Sint Jacob en een boek te bespreken. Meestal wordt dan ook de schrijver van dat gelezen boek uitgenodigd om een toelichting op zijn of haar verhaal te geven. Aansluitend is er dan de gang naar het café St. Jacques waar ook andere leden of belangstellenden komen. Dit jaar kon dit slechts acht keer doorgaan. Helaas hebben we afscheid moeten nemen van het kleine, gezellige Spaanse restaurant in de Voorstraat. Op het Janskerkhof is een goed en ruim alternatief gevonden waar we, op gepaste afstand van elkaar, terecht konden. Om toch nog deze activiteit voort te kunnen zetten, is besloten om vanaf 2021, zolang de lockdown duurt, dit virtueel via zoom te doen. Overigens beschikt het Huis van Sint Jacob over een uitvoerige bibliotheek met allerlei caminotocht- en wandelboeken, maar ook films die aan de leden kunnen worden uitgeleend.

In het voorjaar stond de regio-bloesemwandeltocht in de Betuwe op stapel. Er was door het petit wandelcomité een mooie tocht uitgezet, maar ook hier heeft de eerste lockdown roet in het eten gegooid, waardoor deze op de plank moest worden gelegd en tot 2021 is uitgesteld. In het najaar was besloten het Jufferpad bij de Grebbeberg te lopen. Dit kon, met inachtneming van de geldende restricties, gewoon doorgaan en was een gezellige en geslaagde ontmoetingsdag. Er waren 24 deelnemende leden en belangstellenden. Zelfs de weergoden waren met ons. De wandelingen beginnen met koffie en wat erbij, een lunch halverwege en eindigen dan met het café St. Jacques.

Op 14 oktober is er een filmavond in Instituto Cervantes in Utrecht georganiseerd en is de film *The Camino Voyage*, met inachtneming van de coronamaatregelen, vertoond. Hierbij konden 26 enthousiaste leden aanwezig zijn. Uit de reacties van de aanwezigen is gebleken dat voor herhaling van zo'n evenement veel belangstelling is.

De regiocommissie is nu (2020) op volle sterkte met: Maaïke van Asch, Elisabeth Le Belle, Dick van der Klaauw, Karel Matthijs en Jos Notenboom (penningmeester). Zij zijn zes keer bij elkaar gekomen om invulling aan de regiocommissie te geven. Een aantal keren was Julie Merks hierbij aanwezig, zodat ook de lijnen met het landelijk bestuur kort blijven. Er zijn vier Nieuwsbrieven verstuurd.

Regio Zuidwest Nederland

Regio Zuidwest Nederland zou een regiodag hebben in april, deze verviel door de coronamaatregelen. Uiteindelijk hebben we maar één wandeldag gehad in Retranchement, met een mooie wandeling rond het dorp en 's middags een wandeling naar de zwingel. De andere plannen gingen allemaal niet door, helaas. Om toch wat van de regiocommissie te laten horen is verschillende keren een Nieuwsbrief gestuurd. Nu hopen op een beter jaar.

Regio Zuidoost Brabant

Het verslagjaar 2020 laat zich het best omschrijven als 'het continue anticiperen op de leef- en veiligheidsregels voor onze leden als gevolg van de COVID-19 pandemie'. Het jaar 2020 begon nog zo goed en hoopvol, er waren weliswaar signalen dat er iets zat aan te komen, maar dat de impact zo groot zou zijn, verraste iedereen.

Begin januari heeft de regiocommissie op passende wijze afscheid genomen van Will Bertrand als secretaris. Will heeft gedurende vijf jaar deze rol op uitstekende wijze ingevuld en is door het bestuur van het Genootschap onderscheiden met de zilveren speld.

Op 18 januari en 1 februari heeft de regio ZOB weer twee Verhalendagen georganiseerd in de gezellige huiskamer van de Pelgrimshoeve in Vessem. Beide dagen werden erg goed bezocht en de vertellers hadden de nodige variatie in onderwerpen. De aanwezige luisteraars wisten de verhalen erg te waarderen. Ondertussen was de regiocommissie drukdoende met de verdere voorbereiding van de activiteiten die voor het jaar 2020 waren gepland, zoals onder andere de regionale voorjaarsbijeenkomst en de regionale najaarsbijeenkomst.

De maandelijkse cafés St. Jacques werden goed bezocht. Oud-pelgrims en nieuwe pelgrims, leden en niet-leden troffen elkaar in een gemoedelijke sfeer, wisselden ervaringen uit en gaven informatie aan de starters die zich met het nodige enthousiasme wilden voorbereiden op hun fiets-of wandeltocht naar Santiago in het aanstaande voorjaar van 2020. Maar alles werd abrupt afgebroken: het COVID-19 virus verlamde het maatschappelijk leven en ook de plannen die de leden en de regiocommissie wilden realiseren, waren onmogelijk uit te voeren. De geplande voor- en najaarsbijeenkomsten

moesten worden afgezegd, omdat fysieke bijeenkomsten niet meer mogelijk waren. Met ingang van 1 april 2020 is om die reden ook het café St. Jacques voorlopig stilgelegd.

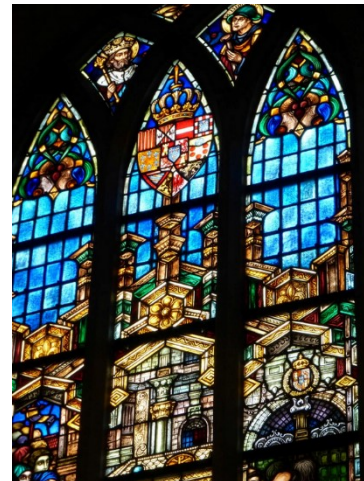
Het is een goed gebruik geworden om tijdens de lunch van de voorjaarsbijeenkomst de aankomers in Santiago van het voorafgaande jaar (in dit geval 2019) te fêteren met een fles pelgrimswijn. Het afgelasten van deze bijeenkomst heeft de regiocommissie doen besluiten om de pelgrimswijn persoonlijk te bezorgen op het thuisadres van de aankomers, iets wat alom zeer gewaardeerd werd.

Aanvankelijk was het nog toegestaan om met inachtneming van de dan geldende leefregels fysiek te vergaderen als regiocommissie, echter vanaf medio juni was dit niet meer haalbaar. De regiocommissie hechtte toch aan continuïteit en cohesie in haar commissie en wilde daarom via digitaal zoom-vergaderen het reguliere overleg na het zomerreces weer oppakken. Dat is succesvol voortgezet tot en met eind 2020. De communicatie met de leden verliep via de website en soms werd in een Nieuwsbrief een korte stand van zaken gecommuniceerd zoals in de Kerstboodschap van de regio ZOB. Met het perspectief omtrent de duur van de pandemie en de vaccinatie in de loop van het jaar 2021 heeft de regiocommissie enkele ideeën ontwikkeld om het contact met de leden wat te activeren. Begin 2021 ontvangen de leden hierover meer informatie.

Regio Den Bosch

2020 kenmerkte zich door een 'normale' start. In januari en februari werden twee regiowandelingen georganiseerd. Ook het camino café werd in die maanden goed bezocht. De voorbereidingen voor komende wandelingen, fietstochten en voorjaarsbijeenkomst waren in volle gang. In maart werden alle activiteiten opgeschort als gevolg van de coronamaatregelen.

In juli en augustus zijn nog regiowandelingen georganiseerd met een beperkt aantal deelnemers per wandeling. Op één dag werden vijf tot zes wandelingen georganiseerd met maximaal zes deelnemers op verschillende locaties en verschillende routes. Nadat de coronamaatregelen verder werden verscherpt, stopten ook deze wandelactiviteiten.

In het najaar stopte de vorige voorzitter van de regiocommissie met zijn werkzaamheden en begon Marianne Jansen als voorzitter met deze coördinerende rol.

Regiobesprekingen worden gedeeltelijk via video vergaderen afgewikkeld. Doordat momenteel de activiteiten stilliggen, lukt dit nog wel. Om in coronatijd in contact te blijven met de regioleden is een nieuwe start gemaakt met de Nieuwsbrief van de regio. De bedoeling is om maandelijks een Nieuwsbrief te versturen naar de regioleden. Momenteel wordt bezien in hoeverre we meer kunnen doen met zoom voor het camino café. Er is thans één (digitaal) café georganiseerd, dat was volgens de deelnemers een succes, echter de mogelijkheden bleven beperkt tot zes deelnemers.

Regio Limburg

De regio Limburg heeft in januari, februari en maart het café St. Jacques, ontmoetingsavonden, kunnen organiseren. Deze ontmoetings-en informatieavonden worden in doorsnee door 25-30 pelgrims bezocht. Nadien hebben de wandel- en fietsmentoren van de regio geïnteresseerde pelgrims telefonisch te woord gestaan of via een huisbezoek geïnformeerd. De daadwerkelijke fysieke activiteiten in 2020 hebben we afgesloten met een EU-regiodag met het Vlaams Compostelagenootschap in de pelgrimsstad Tongeren. Daarbij waren ruim zestig deelnemers aanwezig. Thema's: Tongeren pelgrimsstad, stadswandeling, lunch en daarna een stevige wandeling op en neer naar Rutten over het Evermaruspad. Daarnaast een bezoek aan de kapel en het speelveld

waar jaarlijks de processie en het spel rondom de beroving en moord in het jaar 700 op de Friese pelgrim Sint Evermarus en zijn gevolg.

Een aantal Nieuwsbrieven is digitaal verstuurd naar de Limburgse leden en we hebben, met in ons achterhoofd de steeds veranderende coronamaatregelen, nieuwe accommodaties gevonden die het mogelijk zouden maken om het café St. Jacques dan wel een regiobijeenkomst te organiseren. Dat hebben we echter niet meer kunnen waarmaken.

De voorbereidingen voor de landelijke viering van de naamdag van St. Jacobus op 25 juli in het Heilig Jaar 2021, in samenwerking met Broederschap en Stichting Pelgrimswegen, zijn in digitaal en fysiek overleg doorgegaan. Dat landelijke feest in Roermond hebben we helaas moeten verplaatsen naar 2022. Ook hebben we als regio deelgenomen aan de landelijke regiocontactdag in oktober.

Regio Arnhem Nijmegen

In de programmering van de regio Arnhem Nijmegen stond in 2020 het organiseren van de landelijke najaarsbijeenkomst op 7 november in Ede centraal. Veel intern overleg, afstemming met het landelijk bestuur en een geweldig inspirerende bijeenkomst met vijftig vrijwilligers in Rheden waren erop gericht om er iets heel bijzonders van te maken. Mede in dat kader waren er ook als aanloop een tweetal boeklezingen opgezet, met Joke Hermsen en Willem Glaudemans. Maar ja, de wereld veranderde dramatisch op het eind van het eerste kwartaal van 2020. De cafés St. Jacques konden gelukkig in januari en februari nog doorgaan. De cursus Spaans moest in maart noodgedwongen omschakelen naar een digitale versie.

Rond de vijftigste verjaardag van Astrid Aansorgh, op 14 maart, net voor de eerste lockdown, hebben we een prachtige wandel- en fietstocht in de omgeving van Nijmegen kunnen organiseren. Het bezoek aan de Jacobskapel was daarbij een hoogtepunt. En toen werd het stil.

Als regiocommissie hebben we ons intern overleg één keer per kwartaal voortgezet, met de beperkingen van de coronamaatregelen uiteraard. Het wachten is op betere tijden, en dan gaan we ons enthousiasme weer omzetten in mooie plannen voor de regio.

Regio Oost-Nederland

We begonnen dit jaar met een informatieavond voor nieuwe leden Regio Oost-Nederland in Holten op 17 januari 2020. De ongeveer zestig deelnemers gingen, na een algemene inleiding over wat het Genootschap te bieden heeft, uiteen in twee groepen. Een derde fietsers, de rest wandelaars.

We hebben op 8 februari een regiowandeling met een goede opkomst aan deelnemers. In de omgeving Vaassen.

Begin januari werd de voorjaarsbijeenkomst van 21 maart doorgesproken.

Helaas niet doorgedaan door de coronamaatregelen. Net als bijna alle andere activiteiten.

Toen het eind augustus mogelijk was om met een kleine groep te kunnen wandelen, hebben we op twee plaatsen in onze regio een regiowandeling gemaakt met 2x 12 mensen. Ook is in Hengelo nog een café St. Jacques gehouden binnen alle regels die er toen waren. Het café St. Jacques is in januari en februari nog doorgedaan. Evenals de leesclub.

Voor het jaar 2021 staat een voorjaarsbijeenkomst klaar op 13 februari die niet kan doorgaan gezien de huidige lockdown.

En ook twee wandelingen zijn voorbereid maar nog niet aangeboden. Verder wachten we nog even wanneer wat weer kan. Maar we staan in de startblokken.

Regio Groningen/Drenthe

Het jaar 2020 was nog zo gewoon begonnen. Op zondag 19 januari werd in Vries de gebruikelijke informatieve pelgrimsbijeenkomst gehouden voor nieuwe leden en belangstellenden die overwegen voor het eerst naar Santiago de Compostela op pad te gaan. Enkele zeer ervaren caminoveteranen hebben hen verder ingewijd en geënthousiasmeerd.

Op zondag 16 februari vond eveneens in Vries de voorjaarsbijeenkomst plaats. Jaarverslag en financieel verslag van het voorgaande jaar werden daarbij toegelicht. Er volgde een presentatie door Tim van der Graaf, die lang onderweg was geweest op de camino en daar blogs over schreef, die hij later beeldend en humoristisch tot een boek heeft verwerkt. Daarna werden er in een kring camino-ervaringen uitgewisseld. Voorts werd stilgestaan bij enkele wijzigingen in de samenstelling van de regiocommissie: Gerry Buitinck en Klaas Niemeijer namen na elk twee zittingsperioden afscheid van de regiocommissie. Beiden werden toegesproken en zelfs toegezongen. Jack Poel trad toe tot de regiocommissie.

Begin maart vond in Groningen nog een normale vergadering van de regiocommissie plaats met allen rond de tafel. Kort daarna sloeg de coronapandemie toe. De cafés St. Jacques moesten direct voor onbepaalde tijd worden opgeschort. Omdat toen nog werd gehoopt dat de lockdown niet al te lang zou duren, werd een zandcamino voor zaterdag 9 mei normaal verder voorbereid. Route, horeca-afspraken, tekst voor de Nieuwsbrief met uitnodiging, alles was nagenoeg gereed, en toch moest deze tocht uiteindelijk worden afgelast. Onze vrijwilligers, Annie Licht en Karin Meijering, hebben we moeten vragen hun route bij Norg in portefeuille te houden voor volgend jaar.

In de zomer werd het virus sterk teruggedrongen en werd er kans gezien voor het tweede jaar een programma te organiseren ter gelegenheid van Jacobusdag 25 juli, die ditmaal op een zaterdag viel. Opnieuw in Uithuizen, ditmaal zonder samenwerking met de kerken ter plaatse, omdat de datum hen niet goed uitkwam. De belangstelling vanuit de leden was groot, voor velen bood dit een

welkome onderbreking van het vele thuiszitten. Er namen veertig mensen deel, van wie er drieëndertig na afloop ook aan de zomerse stampotmaaltijd deelnamen. Deze geslaagde activiteit inspireerde des te meer om ook weer een najaarscamino te gaan organiseren, op zondag 11 oktober. Vrijwilliger hiervoor was Piedie Braaksma die hier tijd voor kon vinden, omdat zij haar eigen 'echte' camino van vijf maanden tussentijds had moeten afbreken. De Nieuwsbrief met uitnodiging werd half september verstuurd, met een maximering van het deelnemersaantal op ten hoogste veertig, omdat de horecagelegenheden binnen de geldende regels niet meer mensen op voldoende onderlinge afstand konden verwelkomen. Nadien begon zich de tweede golf van het virus echter steeds scherper af te tekenen en werd landelijk een maximum van dertig personen afgekondigd. Daarop moest worden besloten de deelnemers in twee groepen van zo'n twintig mensen op te splitsen, met drie kwartier tussenruimte.

Ook voor deze activiteit was de belangstelling overweldigend. Normaal wordt na een uitnodiging nog een herinnering uitgestuurd, maar ditmaal liep de aanmelding al direct vol. Achteraf gezien is het op het randje geweest dat deze tocht kon doorgaan, want slechts enkele dagen later werden de coronamaatregelen verder aangescherpt. Na deze zeer geslaagde tocht bij Oosterhesselen valt voor de rest van het jaar weinig meer te melden. Een kleine regionale kampeerbeurs in december, waar onze regio een tafel zou innemen om camino informatie te geven, kon uiteindelijk niet doorgaan. Regio Groningen/Drenthe ziet uit naar een beter 2021!

Regio Friesland

Het jaar begon veelbelovend. Met de nieuwjaarsborrel in Wirdum en eind januari een zeer succesvolle thema-avond over 'de reis van betekenis' in de Jacobijnerkerk in Leeuwarden. De animo voor deze avond was zo overweldigend dat we zelfs enkele leden hebben moeten teleurstellen. Ook het café St. Jacques in Leeuwarden hebben we slechts twee keer mogen houden. Daarna zakte het als een pudding in elkaar. Juist op het moment dat we de voorjaarstocht hadden aangekondigd, konden we die ook weer afgelasten. Ook Pelgrimeren voor de Jeugd heeft zeer begrijpelijk geen doorgang kunnen vinden. Sinds medio maart hebben we als regio geen activiteiten meer georganiseerd en hebben we elkaar als regiocommissie voornamelijk online ontmoet.

Natuurlijk hebben we gekeken naar de kansen die er liggen om elkaar weer te ontmoeten. Maar wij hebben het verstandig geacht om niet de randen van de coronamaatregelen op te zoeken en zeer terughoudend te zijn. Met een slag om de arm zijn eind 2020 wel weer de eerste stappen gezet voor Pelgrimeren voor de Jeugd in 2021, door de omstandigheden in wat kleinere vorm dan in eerdere jaren.

Wat we wel regelmatig hebben gedaan is het organiseren van een online café St. Jacques via zoom. Voor menigeen merkbaar een brug te ver (vanwege digitale barrières) of maar een slap aftreksel van een echt cafébezoek (je zit toch maar naar een scherm te kijken). Maar met het glas halfvol is het toch een prima manier om elkaar te blijven zien met als navenant voordeel dat geografische spreiding geen rol speelt in het bijwonen van dit café. Niet een echte regioactiviteit, maar wel een initiatief uit de regio.

Werkgroepen binnen het Genootschap

Binnen het Genootschap zijn verschillende werkgroepen actief rond uiteenlopende onderwerpen. Deze werkgroepen worden door enthousiaste vrijwilligers bemenst. Hieronder treft u een bloemlezing aan van de activiteiten en bijeenkomsten die het afgelopen jaar zijn georganiseerd.

Werkgroep Bibliotheek

Weinig nieuws vanuit de werkgroep Bibliotheek dit jaar. Onze collectie groeit langzaam doch gestaag. Dit gebeurt zowel door aankopen als door schenkingen. Met onze Camino Leesgroep zijn we dit jaar zeven keer bij elkaar gekomen. Door in het zomerreces door te gaan hebben we onze leeshonger toch nog enigszins kunnen stillen.

Werkgroep Geschiedenis en Cultuur

Het thema voor de tiende jaargang van de lezingencyclus van de werkgroep in het voorjaar van 2020 was *Pelgrimeren in andere culturen en tradities*. Voor een belangstellend publiek kwamen vier gerenommeerde sprekers aan het woord. De laatste lezing moest helaas worden afgezegd vanwege de corona. De lezingencyclus voor 2021 werd voorbereid: vier lezingen in het teken van het Heilig Jaar die via live streaming toegankelijk zijn. De werkgroep verzorgde in het verslagjaar weer een aantal artikelen voor de Jacobsstaf over de Codex Calixtinus en over Jacobskerken en -kapellen in Nederland. Ook over de lezingencyclus van 2020 verscheen een artikel in de Jacobsstaf. Het overzicht van Jacobalia dat de werkgroep bijhoudt, is in het verslagjaar verder uitgebreid en op orde gebracht door Wolter van der Zweerde. Vanuit de werkgroep werd ook deelgenomen aan de werkzaamheden van de Camino Academie

De belangrijkste activiteit van de werkgroep in 2020 was de heruitgave van de Gids voor de Pelgrim. De Gids is een 12e eeuws document dat verhaalt over het pelgrimeren naar het graf van de heilige Jacobus in Santiago de Compostela. De Gids maakt deel uit van de Codex Calixtinus. De werkgroep heeft het voornemen om de Gids opnieuw uit te geven in de Nederlandse vertaling van dr. Jan van Herwaarden, ter gelegenheid van het Heilig Jaar 2021. Er zijn in 2020 flinke vorderingen gemaakt.

De tekst van de Gids zelf is klaar en de eerste versie van toelichtende beschouwingen is geschreven. Een eerste selectie van foto's is gemaakt, er is oriënterend contact met een vormgever en een kaartenmaker heeft thematische kaarten getekend. Meer dan driehonderd leden hebben interesse getoond in de nieuwe uitgave van de Gids voor de Pelgrim. Het is de bedoeling dat het een prachtig vormgegeven boek wordt met mooie foto's en kaarten.

Terugkijkend op een uitzonderlijk jaar kan de werkgroep constateren dat veel van de voorgenomen activiteiten zijn doorgedaan. Het virus heeft de werkgroep niet klein gekregen.

Werkgroep Hospitaleren Roncesvalles

Het jaar begon turbulent door het plotselinge vertrek in 2019 van twee bestuursleden van de werkgroep, waaronder de voorzitter. Peter Hesseling, voorzitter van het Nederlands Genootschap

van Sint Jacob, was tijdelijk waarnemend voorzitter. In januari 2020 traden twee nieuwe bestuursleden aan en werd Henk Trimbach, de voormalige secretaris, benoemd tot voorzitter.

Twee leden van de werkgroep zijn in februari naar Roncesvalles afgereisd om de veiligheid van de hospitaleros te kunnen checken/waarborgen en tevens om het nieuwe hospitaalseizoen voor te bereiden. Vervolgens startten op 4 maart 2020 vier hospitaleros het seizoen als vanouds. Een week later moest de herberg echter op gezag van de Spaanse overheid vanwege het coronavirus plotseling worden gesloten en moesten deze vier hospitaleros in allerijl terugreizen naar Nederland. De werkgroep ontbond vervolgens alle equipos van de planning 2020.

Begin juni ontving de werkgroep vanuit Roncesvalles bericht dat men de Albergue half juni weer wilde openen en werd ons verzocht weer equipos samen te stellen. Alle hospitaleros werden aangeschreven met het verzoek alsnog te hospitaleren, en werd een nieuwe planning voor Fase 2 opgesteld. Tegelijkertijd werd veelvuldig met de leiding in Roncesvalles overlegd over de te nemen veiligheids- en hygiënische maatregelen. Van half juni tot 3 juli werden pelgrims in hotel La Posada ondergebracht. Op 2 juli arriveerden twee werkgroepleden met hun partners (de z.g. adviesgroep) en zij constateerden dat de getroffen maatregelen prima in orde waren. Na deze adviesgroep kwamen achtereenvolgens vier equipos van telkens drie/vier hospitaleros naar Roncesvalles. De werkgroep hield gedurende deze periode alle internationale berichtgeving inzake corona nauwlettend in de gaten. Op donderdag 13 augustus liep het aantal besmettingen dusdanig op dat de werkgroep op vrijdag 14 augustus een virtuele vergadering inlaste en tijdens dit overleg besloot alle hospitaleros van komende groepen dringend te adviseren niet meer af te reizen en de gehele planning voor Fase 2 te ontbinden. Zaterdag 15 augustus brachten wij 's middags alle hospitaleros van deze beslissing op de hoogte. Vervolgens bereikte ons zaterdagavond het bericht dat het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken die nacht Spanje op code oranje zou zetten. De groep vrijwilligers die op dat moment aanwezig was in Roncesvalles besloot de periode af te maken; zij hebben op vrijdag 21 augustus hun werkzaamheden overgedragen aan de leiding van het klooster. De Spaanse medewerkers, met inbegrip van de prior, hebben nog een aantal weken de Albergue draaiende gehouden totdat deze op 21 oktober op last van het bestuur van de provincie Navarra opnieuw moest worden gesloten.

Essentieel in 2020 was het waarborgen van de veiligheid van onze hospitaleros. Om die zo goed mogelijk te kunnen inschatten was er intensief contact met het RIVM, de Nederlandse Ambassade in Spanje, de Spaanse ambassade in Nederland, huisartsenposten en met hospitaleros woonachtig in Spanje. Op grond van die gezamenlijke informatie heeft de werkgroep – in overleg met het bestuur – in juni besloten om het hospitaleren te laten doorgaan, maar ook om daarmee in augustus te stoppen.

Gedurende dit bijzondere jaar was het zeer belangrijk goed contact te onderhouden met het Colegiata, het bestuur in Roncesvalles. De voorzitter heeft daartoe met het Colegiata diverse telefoongesprekken gevoerd, er zijn zeer regelmatig berichten verstuurd en tijdens vergaderingen van de werkgroep werd rechtstreeks gecommuniceerd met de medewerkers van Roncesvalles.

In het najaar startte weer als vanouds de werving van hospitaleros voor het jaar 2021; eind 2020 was de planning zo goed als rond.

In 2020 zijn in totaal 21 hospitaleros werkzaam geweest in de Albergue de Roncesvalles:

Fase 1: 1 equipo van 5 hospitaleros

Fase 2: 4 equipos met totaal 16 hospitaleros.

Zij ontvingen in totaal 3.212 pelgrims die een nacht in de herberg verbleven.

De werkgroep Hospitaleren Roncesvalles (WHR) heeft in 2020 tienmaal vergaderd, waarvan zes vergaderingen in Utrecht en vier virtuele vergaderingen.

Daarnaast zijn er twee voorjaarsbijeenkomsten georganiseerd: op 8 februari kregen ca. dertig nieuwe hospitaleros een werkinstructie en op 29 februari was er 's morgens een bijeenkomst voor de jefes (teamleiders) en 's middags een bijeenkomst voor alle hospitaleros, waar men vooral met elkaar kon kennismaken.

Naar aanleiding van het teruglopend aantal hospitaleros heeft Peter Stoks in mei een beleidsstuk opgesteld onder de titel 'Behouden van leden'. Dit beleidsstuk was ook bedoeld voor het NGSJ, omdat het ledenaantal in zijn totaliteit terugloopt. Vanwege de coronapandemie is een aantal van de voorgenomen activiteiten dat in dit stuk werd genoemd, tot nader order opgeschort.

De hospitaleros hebben, zoals altijd, hun ervaringen vastgelegd. Omdat er maar weinig equipos aanwezig zijn geweest, is besloten deze ervaringen niet zoals gebruikelijk te bundelen in een Libro de Oro, maar te verspreiden middels de Nieuwsbrief. Deze Nieuwsbrief is in 2020 vijfmaal verstuurd. Naast deze Nieuwsbrieven zijn er elf update brieven verstuurd met de actuele stand van zaken met betrekking tot het coronavirus.

In het najaar is het Handboek Hospitaleren Roncesvalles grondig uitgedund, waarbij veel bijlagen zijn verwijderd. Deze bijlagen worden t.z.t. geprint en gebundeld in Roncesvalles ter beschikking gesteld. Ook zijn deze documenten op simpele wijze te vinden in de aldaar aanwezige laptop. In december organiseerde de werkgroep een prijsvraag en een schrijfwedstrijd voor alle (oud-) hospitaleros; voor de winnaars zijn twee mooie boeken over Roncesvalles aangeschaft.

In december is een offerte aangevraagd voor het bedrukken van ca. driehonderd mondkapjes met het logo van het NGSJ en het logo van Roncesvalles.

Sinds 2016 ontvangen alle hospitaleros tijdens de najaarsbijeenkomst een officieel Certificado de Roncesvalles. Omdat er geen najaarsbijeenkomst kon worden georganiseerd zijn deze Certificados per post naar de betreffende hospitaleros gestuurd.

De werkgroep Hospitaleren Roncesvalles slaagt er, door de donativos van pelgrims, altijd in kostenneutraal te blijven. Ook al waren er in 2020 zeer weinig inkomsten, toch was dit ook nu weer het geval.

Werkgroep Hospitaleren

COVID-19 had ook voor onze werkgroep grote gevolgen. Toch konden we met inachtneming van de richtlijnen van het Genootschap nog drie keer fysiek vergaderen. Onze grootste activiteit, de cursus Hospitaleren, kon niet doorgaan. De informatiedag over 'Het vinden van een herberg' werd verschoven naar eind januari 2021.

Lies Straub en Herman Velvis kondigden hun vertrek uit de werkgroep aan per 1 januari 2021. Herman is bestuurslid NGSJ geworden. Er zijn drie kandidaat-leden gevonden; zij gaan zich oriënteren op de werkzaamheden van de werkgroep.

Er kwamen minder adviesaanvragen binnen, in totaal tien, omdat herbergen moesten sluiten of slechts gedeeltelijk opengingen. Niet meegerekend zijn de aanmeldingen voor de Cursus Hospitaleren en de Informatiebijeenkomst 'Het vinden van een herberg'. De binnengekomen aanvragen gingen allemaal over het vinden van een herberg. Sommigen gaven zich op voor de cursus, anderen voor de infodag. Wat ons opvalt is dat de werkgroep Hospitaleren door leden van het Genootschap nog steeds verward wordt met de werkgroep Hospitaleren Roncesvalles.

Tijdens de bijeenkomst van de werkgroepen op 14 november heeft Wim Nabuurs, voorzitter WH, een presentatie gehouden over onze activiteiten in coronatijd en onze plannen voor 2021. In december nam een van onze werkgroepleden deel aan het vanuit Madrid georganiseerde internationale tweedaagse digitale congres van FEAACS (Federación Española de Asociaciones de Amigos del Camino de Santiago). Onderwerpen: hoe verder in coronatijd en motivatie van Hosvols in deze periode. De vooruitzichten om te hospitaleren in 2021 zijn niet rooskleurig.

Op de nieuwe website van ons Genootschap is het gedeelte van de werkgroep Hospitaleren gerealiseerd. Er zijn twee ervaringsverhalen van hospitaleros geplaatst. Een werkgroep lid had zich aangemeld om te hospitaleren in Galicië. Over deze aanmelding hebben we vanuit Galicië geen reactie ontvangen. Werkgroep leden hebben slechts twee keer gehospitaliseerd, in Italië en Nederland. Door de beperkingen van COVID-19 dus minder dan gebruikelijk.

Cursus Hospitaleren

In augustus is in samenspraak met het NGSJ-bestuur besloten om vanwege COVID-19 de training van 13-15 november niet te laten doorgaan.

Werkgroep Huiskamer van de Lage Landen

De Huiskamer van de Lage Landen zou in 2020 voor de achtste keer opengaan. Het mocht niet zo zijn.

Even dachten we dat de introductiebijeenkomst in maart 2020 nog kon doorgaan, maar dat hebben we snel gecancelled. Vrijwilligers in de Huiskamer zitten over het algemeen in de kwetsbare groep en vonden het geen prettig idee om met zoveel mensen naar Utrecht te komen voor de introductiebijeenkomst. Al snel werd ook het Pelgrimbureau in Santiago de Compostela gesloten. Wanneer het Pelgrimbureau gesloten is, dan hoeven er ook geen vrijwilligers af te reizen naar Santiago.

Halverwege het jaar leek het pelgrimeren weer op gang te komen. De werkgroep besloot toen om de Huiskamer het hele jaar 2020 niet meer open te laten gaan. Het risico voor de vrijwilligers was te

groot en de verwachting was dat er niet veel pelgrims onderweg zouden zijn. En al helemaal geen Nederlandse en Vlaamse pelgrims.

Onze contactpersoon voor de Huiskamer binnen het bestuur was vanaf de oprichting van de werkgroep Monique Walrave. Met Monique hebben we zeven jaar een heel prettige band gehad en zij heeft ons geïnspireerd de werkgroep te professionaliseren. Halverwege het jaar heeft Monique haar werkzaamheden overgedragen aan bestuurslid Herman J. Velvis.

Om toch nog enigszins contact te hebben met de vrijwilligers, is gevraagd of men wilde aangeven hoe men omging met de situatie. Enkele vrijwilligers hebben daarop gereageerd en die verslagen zijn gebundeld in een Libro Argentum. Samen met de vrijwilligers is besloten om het schema van 2020 naar 2021 over te zetten. Ook alle vrijwilligers die op de reservelijst staan, zijn geïnformeerd over deze werkwijze. Op de reservelijst staat nu een groot aantal vrijwilligers uit Vlaanderen. Sinds de voorzitter en de secretaris van het Vlaams Compostelagenootschap vrijwilliger zijn geweest in de Huiskamer en daarover hebben verteld tijdens hun ledenvergadering eind 2019, is de animo onder de Vlaamse vrijwilligers groot.

Ter informatie: het aantal pelgrims dat de Huiskamer in 2019 heeft bezocht is 2562. Het hoogste aantal sinds de oprichting van de werkgroep.

Redactie Jacobsstaf

Begin van het jaar werd het bestuur benaderd door een groot mediabedrijf dat wel met de redactie wilde samenwerken (lees: de Jacobsstaf overnemen). Ze presenteerden voortvarend een proef van de Jacobsstaf als glossy magazine. De redactie antwoordde hiermee naar het bestuur met de zinsnede: 'Dat kunnen we zelf ook wel, zo niet beter.' Resultaat was een eenmalige luxe-editie in december ter gelegenheid van het Heilig Jaar 2021. We gaan hier op proef 'de boer mee op,' we hebben 1500 extra exemplaren laten drukken om buiten het Genootschap te verspreiden.

We hebben de gelegenheid ook benut om de vormgeving die van 2013 dateert 'op de schop te gooien.' Qua vormgeving zijn we nu weer helemaal 'state of the art.'

De redactie heeft de randen van de coronaregels niet opgezocht en bij twijfel steeds via zoom vergaderd. We wilden corona niet te veel laten overheersen in de artikelen, maar we hebben geprobeerd zo goed mogelijk de balans tussen aandacht voor corona en coronamoeheid te zoeken. Het woord 'corona' hebben we bewust van de cover geweerd. Het jaarlijkse redactiediner waarvoor we ook de medewerkers die de topografische kaartjes maken en de cartoonist uitnodigen, stond voor eind maart gepland, maar moest vanwege de stillegging (lockdown) uitgesteld worden. Er is nog steeds geen zicht op een nieuwe datum.

We waren het afgelopen jaar succesvol in het werven van nieuwe redactieleden. We mochten drie vrouwen verwelkomen met ieder hun eigen kwaliteiten. Anja Verhaart is een ervaren secretaris en volgt redactiesecretaris Karline Vandenbroecke op. Mariëtte van Beek is een ervaren reisjournaliste met veel kennis van andere culturen. Willemijn in 't Veld zit bladen maken in het bloed. Zo was ze hoofdredacteur van een danstijdschrift en is ze redacteur van De Wereldfietser. Eindredacteur Jasper Koedam heeft ons aan het eind van het jaar verlaten. Hij heeft twaalf jaar lang de eindredactie tot in

de puntjes verzorgd en voor zover wij weten heeft hij in die tijd geen enkele redactievergadering verzuimd. Redacteur Pieter-Bas de Jong wordt de nieuwe eindredacteur.

Redactie Ultreia

2020 in een notendop: uitbreiding van het Ultreia team met de tweede redacteur, corona, tienjarig jubileum én een volledig nieuwe digitale Ultreia.

Met het aantreden van José van der Haar als redacteur in januari 2020 was het redactieteam, dat ook bestaat uit redacteur Francine van den Bergh (aangetreden in december 2019), Han Lasance (verzending), Monique Walrave (redactieadviseur, corrector) en Julie Merks (redactieadviseur namens het bestuur), compleet. Vanaf dat moment maakten Francine en José de Ultreia's om de beurt. Er verschenen twaalf digitale Nieuwsbrieven (nummers 99 t/m 109), maar vóór en achter de schermen veranderde er toch ook van alles.

Corona was ingrijpend, maar niet zozeer voor het verschijnen van de Ultreia's. Kopij van bestuur, werkgroepen, regiocommissies, leden en derden bleven als vanouds binnenkomen. Naast het leed voor velen in de vorm van vrijheidsbeperking en ziekte, was er teleurstelling bij de pelgrims die hun plannen zagen verdampen of hun camino voortijdig moesten afbreken. Voor de redactie betekende corona vooral het verwerken van wijzigingen of schrappen van artikelen, omdat activiteiten werden afgelast of gewijzigd door aangescherpte coronamaatregelen, en het zekerheidshalve checken of de geplande activiteit wél door kon gaan. Door corona verliep, voor velen vast herkenbaar, het onderling contact dit jaar helaas uitsluitend digitaal: via e-mail, WhatsApp, telefoon en beeldbellen.

Ultreia nr. 107, de editie van oktober, was de jubileumuitgave aangezien Ultreia tien jaar bestond. Dit was ook de laatste Ultreia die als PDF verzonden werd. Met de komst van de nieuwe website begin oktober, werd ook Ultreia een echte digitale Nieuwsbrief. Bij deze overgang werd de redactie uitstekend ondersteund door onze nieuwe webmaster Leo Eumelen, en de zeer behulpzame Han Lasance en Han Pronker. Voor de website schreven zij uitgebreide en zeer duidelijke handleidingen en voor de redactie van Ultreia organiseerden ze een digitale instructieochtend. Deze informatieve ochtend, in combinatie met de uitstekende handleidingen op de website, maakten dat het opmaken van Ultreia nieuwe stijl vrijwel moeiteloos verliep. Ook voor de lezers was het even wennen, vooral het ontberen van een afdrukbaar PDF voelden sommigen als gemis. Aan de andere kant ontving de redactie veel positieve reacties en suggesties voor kleine aanpassingen.

De redactie waardeert alle feedback enorm, en wil iedereen die heeft bijgedragen aan Ultreia en alle lezers heel erg bedanken.

Werkgroep Ledenservice

De werkgroep Ledenservice bestond per 1 januari 2020 uit Saskia Verhoef (nieuwe vrijwilliger), Boudewijn van Weel, Co de Leeuw, Fons Boink, Henk Zorgman, Peter Dormans, Marcel Hubers, Peter Zwijnenberg en Rony de Jong. In geval van nood mochten we steeds een beroep doen op Maaïke van Asch. In het verslagjaar hebben we afscheid genomen van Rony. We zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn geweldige inzet op vele fronten gedurende vele jaren, de laatste jaren alleen nog voor het

compostelaregister. Zodra de omstandigheden dat toelaten willen we nog een keer echt afscheid van hem nemen.

De COVID-19 pandemie heeft haar weerslag gehad op de hoeveelheid werk voor de werkgroep en de wijze van werken. Vanaf de eerste 'intelligente' lockdown zijn de onderlinge contacten stilgelegd. De wekelijkse werkzaamheden werden de eerste maanden alleen door Boudewijn (samen met Tanja) afgewikkeld. Nadat de maatregelen ter bestrijding waren versoepeld is overgestapt op een tweeploegensysteem, Boudewijn en Tanja op de maandag in de ene week en Co samen met Fons in de andere week. Het spreekt voor zich dat de aanwas van het ledental en het aantal bestellingen beduidend lager waren dan in voorgaande jaren.

Begin oktober is het Genootschap overgestapt op een nieuwe website. Dit had ook gevolgen voor de webwinkel. De overgang is over het algemeen erg soepel verlopen, zeker in vergelijking met hetzelfde proces in 2013. De lessen van toen zijn goed onthouden. Ook konden eerder gekoesterde wensen worden gerealiseerd, zodat de afhandeling van bestellingen en nieuwe aanmeldingen een stuk eenvoudiger is geworden.

Andere activiteiten zijn op een lager pitje gewoon doorgedaan: beantwoorden van e-mails naar info@santiago.nl (ca 1100 keer met heel veel vragen over de mogelijkheden om te pelgrimeren), het bijhouden van de voorraad winkel- en huishoudelijke artikelen (koffie, thee, etc.) en het onderhoud van de infrastructuur van het Informatiecentrum (computernetwerk, beamer+scherm, verlichting, etc.). Eind februari/begin maart stonden we namens het Genootschap op de Fiets- en Wandelbeurs. Gelukkig heeft niemand van ons een besmetting overgehouden aan dit 'super spread event'. Ook het bijhouden van het compostelaregister en het actualiseren van de lijst met onderdakadressen bij pelgrims (Pelgrims voor Pelgrims) behoren tot het takenpakket van de Ledenservice. In 2020 werden 150 registraties verwerkt (tegen 596 in 2019) en werd dertien keer een bijgewerkte lijst adressen Pelgrims voor Pelgrims aan de webredactie aangeboden.

In het verslagjaar is één keer afstemmingsoverleg gehouden met Jan Kousemaker (bestuur) en Truus Mesenig (administratie).

Werkgroep Pelgrimeren voor de Jeugd

Ook de werkgroep Pelgrimeren voor de Jeugd heeft de impact van corona gemerkt. Doorgaans vinden de activiteiten met de kinderen plaats rond de zomer, maar door corona was dit in 2020 helaas niet mogelijk. Dit wil overigens niet zeggen dat er niks gebeurd is, want achter de schermen is door de landelijke werkgroep maar ook door regionale werkgroepen gewerkt aan het verder uitbouwen van Pelgrimeren voor de Jeugd.

Zo heeft de landelijke werkgroep in februari een zeer geslaagde informatiedag Pelgrimeren voor de Jeugd georganiseerd. De tweeëndertig deelnemers kwamen uit alle windstreken en er waren geïnteresseerden die vooral informatie kwamen halen. Aanwezig waren onder andere ervaringsdeskundigen uit diverse regio's, het bestuur van de Stichting Pelgrimsvrienden dat de initiatieven financieel steunt, de werkgroep Pelgrimeren voor de Jeugd en een afgevaardigde van het landelijk bestuur. Onder de bezielende leiding van Jac Naus kwamen alle relevante onderwerpen aan bod: de uitgangspunten van Pelgrimeren voor de Jeugd met de 3B's, Beweging, Bewustwording en Belangstelling, hoe kom je in contact met een school, hoe werf je begeleiders, maar ook de zakelijke kant van verzekeringen, geldstromen, gedragscodes en VOG (verklaring omtrent gedrag).

De deelnemers kregen handreikingen waarmee de lessen kunnen worden vormgegeven en de gesprekken met de kinderen kunnen worden gevoerd: het pakket Pelgrimeren Junior met lessen, gespreksvormen en metaforen (ontwikkeld door Young and Holy in opdracht van het Genootschap). Daarnaast heeft in augustus een informatiedag voor begeleiders van Pelgrimeren voor de Jeugd plaatsgevonden, georganiseerd door Mientje van der Graaf en Henk Murray die actief zijn in de regio Den Bosch. Ook die was erg goed bezocht.

In september zijn Jac Naus, Edith Elzinga en Frans Roijendijk afgezwaid als leden van de landelijke werkgroep. Het bestuur is hen zeer dankbaar voor hun jarenlange inzet!

Werkgroep Pelgrimskoor El Orfeón Jacobeo

Het koor bestaat uit vijfendertig koorleden. Onderverdeeld in tien sopranen, acht alten, negen tenoren en acht bassen. De dirigent is Sebastian Holz. Monique Walrave is het aanspreekpunt voor het koor in het landelijk bestuur van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob.

Normaal repeteert het koor elke derde zaterdag van de maand in het Huis van Sint Jacob in Utrecht. In 2020 is driemaal uitgeweken naar een locatie buiten het Huis van Sint Jacob vanwege maatregelen in verband met COVID-19. De bezetting van de stemgroepen is bij alle repetities en optredens voldoende geweest. Na de repetities is er maandelijks voor één stemgroep stemvorming. Dit is medio 2017 ingevoerd. Dit heeft sterk bijgedragen aan de verbetering van het zangniveau van het koor. De koorleden zijn zich er beter van bewust hoe zij met hun stem moeten omgaan.

Het koor heeft in 2020 niet opgetreden. Een gepland optreden tijdens een Vesper in de Aloysiuskerk te Utrecht is verplaatst naar februari 2021. 2020 staat in het teken van COVID-19 ofwel het coronavirus dat ons allen heeft getroffen. Dit virus heeft 2020 tot een absurdistisch jaar gemaakt. De door de overheid genomen maatregelen maakten het er voor het koor niet makkelijker op. Wel of niet repeteren vanwege het naleven van de RIVM-maatregelen. Dat leidde ertoe dat het koor vanaf maart 2020 slechts tweemaal heeft kunnen repeteren. Om de binding met de koorleden te behouden heeft de koorcommissie het initiatief genomen om in de maanden waarin er niet gerepeteerd kon worden, op de derde zaterdag van de maand een beeldbelsessie te organiseren. Hierin konden de koorleden vertellen wat hen bezighoudt. Ook onze dirigent Sebastian Holz nam aan deze beeldbelsessies deel. In september vond de eerste repetitie plaats na de eerste COVID-19 golf. Weliswaar op anderhalve meter afstand en in zigzagopstelling. Wonderlijk is wel dat de aanwezige koorleden tijdens de repetities zeer zuiver hebben gezongen.

In 2019/2020 heeft de dirigent enkele nieuwe muziekstukken op het repertoire gezet. Hij is van mening dat het koor op een zodanig niveau is gekomen dat het wat moeilijkere stukken aankan. De nieuwe vierstemmige stukken passen in de brede doelstelling van het koor: liederen die betrekking hebben op het onderweg zijn, afscheid nemen, maar ook het genieten van het onderweg zijn en van de natuur. Het repertoire omvat o.a. Nederlands-, Frans-, Engels-, Duits- en Spaanstalige, Latijnse, gregoriaanse en byzantijnse liederen.

Binnen de werkgroep is een koorcommissie actief. Vanaf 1 januari 2020 bestaat de koorcommissie uit drie personen: Albert Miltenburg, coördinator van de koorcommissie en het koor en aanspreekpunt voor het landelijk bestuur van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Marianne de Balbian lid belast met het lief en leed van het koor en de Nieuwsbrief. Han Pronker, lid belast met

de digitale ondersteuning van het koor op het gebied van de muziekstukken en midifiles en administratie.

De koorcommissie is één keer in 2020 in vergadering bijeen geweest, daarnaast is er regelmatig beeldbeloverleg geweest. Op 1 januari 2020 heeft Gaby Puhmann de koorcommissie en het koor verlaten vanwege persoonlijke omstandigheden. Marianne de Balbian heeft de plaats van Gaby in de koorcommissie ingenomen.

Voor het koor verzorgen op projectbasis Bram van der Wees, Bets Evers en Miek Huson activiteiten, zoals fungeren als klankbord, het beheer van de lief- en leedpot, de jaarafsluiting en de Caeciliamaaltijd. De genoemde activiteiten hebben in 2020 helaas geen doorgang kunnen vinden.

Voor El Orfeón Jacobeo is het jaar 2020 een jaar waarin de wereldwijde COVID-19 pandemie het koor parten heeft gespeeld. De meeste geplande activiteiten en repetities hebben in een groot deel van het jaar niet kunnen plaatsvinden. De door de koorleden gewaardeerde beeldbessies hebben de fysieke bijeenkomsten niet kunnen vervangen. We spreken de hoop uit dat we medio 2021 weer terug kunnen naar het 'normaal' van voor de coronapandemie.

Werkgroep Spiritualiteit

De werkgroep Spiritualiteit bestond tot halverwege 2020 uit vijf leden: Lidy van Lie Peters, Anne-Marie Reimert, Paul Kouwenberg (secretaris), Jaap van der Vinne, Wil Matti (voorzitter). En aspirant-lid Daan Wijers. In die tijd werd gevolg gegeven aan verschillende verzoeken voor publicaties rond spiritualiteit in de Jacobsstaf.

In de tweede helft van 2020 is de werkgroep Spiritualiteit met een gewijzigde bezetting verdergegaan. Twee oud-leden: Anne-Marie Reimert en Daan Wijers (secretaris). Twee nieuwe leden: Alex Hartman Kok (voorzitter) en Johanna Kroon. Er zijn in totaal twee bijeenkomsten geweest. (juli/augustus). Een opstart en kennismaking plus een bijeenkomst om te kijken naar visie, content van activiteiten en aanpak. Door toedoen van corona hebben wij de fysieke bijeenkomsten tot medio februari 2021 uitgesteld. Afhankelijk van hoe het verder gaat rondom coronan dienen we er mogelijk voor te kiezen om toch digitaal te gaan werken. Taken en rollen zijn onder de teamleden verdeeld en er is ook nagedacht over de invulling die we willen geven aan de positie van spiritualiteit als werkgroep voor het Genootschap en zijn leden. Er hebben zich twee geïnteresseerden gemeld als mogelijk aspirant-lid. Echter wij willen eerst vorm, inhoud en verdeling van taken op orde brengen. Van daaruit bezien of, hoe en in welke mate uitbreiding nuttig is. De werkgroep Spiritualiteit wil de komende tijd werken aan het zijn van een actieve werkgroep die laagdrempelig bereikbaar is voor alle leden, regio's, werkgroepen en bestuur.

Graag willen wij een warme bijdrage leveren en dienstbaar zijn aan vragen die haken aan religie, spiritualiteit, persoonlijke groei en zingeving.

Werkgroep Jacobike

In 2020 bestond Jacobike uit een vast team van vijf leden, Wobien Doyer, Liesbeth Oudenhuijzen, Koos Kloeg, en Astrid Aansorgh, Bernard Munsterman. Daarnaast twee fietsredacteurs Ingeborg Schuitemaker en Roswitha van Wersch. Jan Kousemaker is nog steeds de contactpersoon voor de werkgroep in het NGSJ-bestuur.

Er waren twee vergaderingen, waarvan een op 22 januari in het Huis van Sint Jacob in Utrecht. Daarna trad corona in en was er na een vergaderpauze een beeldvergadering via skype. In 2020 werd de webpagina van de werkgroep gelanceerd en op de nieuwe website van het Genootschap is te lezen wat de werkgroep inhoudt en welke de doelstellingen zijn.

De volgende activiteiten hebben in 2020 plaatsgevonden. De fietsgids Jacobswegen deel 1 werd voorbereid voor de nieuwe druk. De pelgrimswegen uit Jacobswegen in Nederland werden geheel op fiets-GPS gezet. Zij zijn voorlopig te vinden op de website: www.santiagoroute.nl/Jacobike. Er werd verder gewerkt aan de lancering van de routes op de website van het

Genootschap zelf. Informatie voor fietsers werd verzorgd door Roswitha en Ingeborg, die de fietscamino pagina op de website geheel nieuw vorm gaven met up-to-date informatie voor fietsers. Daarnaast waren de werkgroepleden present op de Wandel- en Fietsbeurs, waar zij op het Pelgrimsplein een stand hadden voor fietsers naar Santiago.

Als fietsactiviteit werd een tocht georganiseerd op de verjaardag van Astrid Aansorgh, op het Sara en Jacobusfeest. In samenwerking met de regio Arnhem Nijmegen werd een wandel-en-fietsocht georganiseerd waarop zowel de gasten van Astrid als leden van het Genootschap konden inschrijven. De fietstocht ging via Millingen aan den Rijn over de Duitse pelgrimswegen naar Kranenburg en retour.

Contacten met de andere werkgroepen vond plaats door deelname aan de werkgroepenbijeenkomst van het Genootschap, waar Jacobike zich presenteerde aan de andere werkgroepen.

Met de regio Arnhem Nijmegen zijn de eerste lijnen uitgezet om tochten te organiseren met de GPS-routes als uitgangspunt. Voor 2021 staat op de planning dat Jacobike alle Jacobs GPS-routes hoopt na te fietsen. COVID-19 zal bepalen of dat in een wat groter gezelschap kan of dat de leden er individueel op uit trekken.

Informatiecentra

Werkgroep informanten

De werkgroep bestaat uit drie informanten: coördinator Mariet van der Burgt, verslag Marja Te Lintelo, roostermaker Daniel Kramer. Vanwege corona is overleg geweest via sociale media. Op de website van het Genootschap is de werkgroep te vinden onder [Informanten - Santiago](#).

Met de coördinatoren van de werkgroepen in Vessem en Jacobiparochie is onder leiding van Jan Kousemaker overleg geweest via een skype verbinding. Onderwerpen als bezoekersaantallen, sociale media, eenduidige richtlijnen en kwaliteitseisen vanuit het bestuur voor alle informanten kwamen aan de orde.

Informantenwerkgroep Utrecht

Alle informanten, werkzaam in Utrecht, zijn in februari uitgenodigd voor een GPS-instructie. Ton Janssen heeft de instructie verzorgd hoe fiets- en wandelroutes met GPS op de iPhone of mobiele telefoon geïnstalleerd en gebruikt kunnen worden. De vragen hieromtrent nemen toe. Routeboekjes worden steeds minder verkocht.

Vanwege corona is de locatie in Utrecht verschillende malen en maanden gesloten geweest. Toekomstige pelgrims konden zich via informanten.utrecht@santiago.nl aanmelden voor een online zoom-gesprek of telefonisch contact. De oproep hiervoor is gedaan via de website van het Genootschap, Ultraia en Facebook. Een groot aantal informanten was bereid om dit alternatief te faciliteren. Verschillende toekomstige pelgrims maakten hiervan gebruik.

Dit jaar zijn zes informanten vertrokken. Door de coronaperikelen is nog geen afscheid genomen van de vertrokkenen. Als gevolg van ziekte is onze informant Sylvia van Leeuwen in november overleden. Zo nodig zal via Facebook, Ultraia en de website van het Genootschap een oproep worden gedaan voor het werven van nieuwe informanten. In december stonden achtentwintig informanten en vier reserve informanten op het rooster. Informanten worden een tot twee keer per maand ingeroosterd. Het informatiecentrum is geopend op dinsdagmiddag, donderdagmiddag, vrijdagochtend en eens in de twee weken op zaterdag. Om te zorgen dat de verstrekte informatie van informanten aan toekomstige pelgrims zoveel mogelijk eensluidend is, werd voor alle informanten in Utrecht een digitale handleiding ontwikkeld waarin de spelregels staan vermeld.

Twee jaar geleden zijn vanuit het landelijk bestuur nieuwe richtlijnen ontwikkeld. Een van de nieuwe richtlijnen is dat informanten die de laatste zes jaar niet meer op pad zijn geweest, te weinig recente camino ervaring hebben om nog informant te kunnen zijn.

Het coronavirus heeft natuurlijk effect gehad op de bezoekersaantallen in Utrecht. De telefonische en online gesprekken zijn in het hieronder weergegeven totaaloverzicht niet meegenomen. Het informatiecentrum is voor bezoekers ongeveer zeven maanden gesloten geweest in verband met corona. De cijfers 2020 geven de maanden maart, juli, augustus en september weer.

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal bezoekers	1344	1078	1082	1042	105

Pelgrimsinformatiecentrum Sint Jacobiparochie

Zoals elk jaar zijn wij gestart op de tweede zaterdag van januari met onze informatietaken. Dankzij werving binnen de regio Friesland konden we in 2020 een beroep doen op in totaal dertig informanten. Daardoor konden we in het rooster nieuwe en oude informanten aan elkaar koppelen. Door de eerste lockdown in maart liep deze opzet al gauw in het honderd. Toen vanaf 15 juni het weer mogelijk werd mensen te ontvangen, is een coronaprotocol opgesteld en zijn we tot begin september elke tweede en vierde zaterdag open geweest. In totaal hebben wij desondanks achtenzestig gasten in 2020 ontvangen.

Voor veel mensen was dit jaar aanleiding om in eigen land op vakantie te gaan. En wandelen was daarbij zeker favoriet. In Sint Jacobiparochie hebben de plaatselijke vrijwilligers van de Stichting It Jabikspaad en de Groate Kerk regelmatig een startstempel geplaatst in de credentials van pelgrims die hier hun pelgrimstocht zijn begonnen.

Eind oktober ontvingen wij het droevige bericht dat een van onze enthousiaste informanten, Henk Meijer, was overleden. Bij de najaarsvergadering van het Genootschap is hij samen met andere overleden leden herdacht.

Op 4 november is er voor het eerst via zoom een gezamenlijke bijeenkomst geweest met de vertegenwoordigers van de drie informatiecentra onder leiding van de afgevaardigde van het landelijk bestuur, Jan Kousemaker. Hoofdonderwerp was de invoering van kwaliteitseisen voor informanten. Afsproken is deze met de informanten te bespreken.

Onze jaarlijkse eindejaarsbijeenkomst hebben we dit jaar met een zoom-bijeenkomst gehouden. Meer dan de helft van onze informanten deed hieraan mee. Aan het eind van deze sessie werd algemeen geconstateerd dat dit, indien nodig, zeker voor herhaling vatbaar is. Afsproken is om eventueel in april opnieuw op deze manier het onderlinge contact te bestendigen.

Camino Academie

De Camino Academie is een samenwerkingsverband van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob en de Universiteit van Tilburg en organiseert diverse activiteiten op het gebied van pelgrimage.

De Camino Academie organiseerde op 7 februari 2020 in Museum Catharijneconvent in Utrecht een goedbezochte publieksdag over amateurfilmers en hun pelgrimage. Uit de vele aanmeldingen die naar aanleiding van een eerdere oproep ontvangen werden, zijn zes films geselecteerd die op die dag vertoond zijn. Het waren zeer diverse films over verschillende tochten en over verschillende aspecten van het pelgrimeren. Die dag waren de diverse makers aanwezig om over hun film in discussie te gaan. Dagvoorzitter Jef Caelen presenteerde de films en sprak met de pelgrimerende filmmakers over hun films. Voor een verslag van de dag: zie het artikel 'Films voor thuis vinden publiek' van Jasper Koedam in de Jacobsstaf nr125.

Als vervolg op het filmfestival dat in 2017 georganiseerd is, stond voor zondag 17 mei 2020 een nieuw filmfestival 'Cinema Camino' gepland, waarin nationale en internationale pelgrimsfilms vertoond zouden worden. In verband met de coronamaatregelen moest het festival helaas worden afgelast worden. Het is een jaar verschoven en staat nu gepland op zondag 25 april 2021, een en ander natuurlijk afhankelijk van de dan geldende coronamaatregelen.

Tegen de achtergrond van de coronapandemie ontwikkelde de Camino Academie een langer lopend project waarin nieuwe vormen van pelgrimage in eigen land worden verkend. Nu de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela gesloten is, ontdekt men dat op tal van plaatsen pelgrimage opnieuw uitgevonden wordt in kleinere of grotere nationale en regionale tochten. Dat blijkt nu aan te sluiten bij een trend die al langer gaande is, in ons land maar ook elders in de wereld (Engeland is een goed voorbeeld), namelijk het zoeken naar nieuwe vormen van pelgrimage. Men spreekt wel van pelgrimeren opnieuw uitvinden, *reinventing pilgrimage*. Men zoekt en vindt lokaal en regionaal, en ook nationaal, nieuwe vormen. Het project vindt online plaats. De startbijeenkomst vond plaats op 7 november 2020. In 2020 zijn, naast een inleiding op het project door Paul Post, gesprekken over het Hilligenpad in Twente, over pelgrimsoord Klooster Wittem en over het Jabikspaad uitgebracht (<https://www.caminoacademie.nl/agenda/2020-pelgrimage-opnieuw-uitvinden-de-projectresultaten/>).

In het voorjaar 2021 worden nog gesprekken over (circa) zeven andere routes uitgebracht en wordt in april 2021 een slotbijeenkomst georganiseerd waarin experts de balans opmaken en het vergaarde materiaal in perspectief plaatsen.

Voor meer informatie over de activiteiten van de Camino Academie, zie www.caminoacademie.nl.

Bewegwijzering Jacobsroutes in Nederland

In 2019 is door een werkgroep o.l.v. Maarten Hoek een pilot bewegwijzering Jacobswegen uitgevoerd. Het traject Wijk bij Duurstede – Postel van de Jacobsweg Amstelredam is voorzien van markering conform de richtlijnen van het Consejo Jacobeo. Hierbij werd zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur van provinciale wandelnetwerken. De pilot werd uitgevoerd in samenwerking met Wandelnet.

Op grond van de resultaten van de pilot heeft het NGSJ-bestuur besloten een project in te richten om te komen tot bewegwijzering van alle Jacobswegen in Nederland, net als de pilot in samenwerking met Wandelnet. Als projectleider werd in mei 2020 Jan Doelman aangesteld, bestuurslid Hans Goeman is de bestuurlijke portefeuillehouder.

Nadere verkenning van het voorgenomen project, in het bijzonder van de logistieke en financiële omvang, heeft geleid tot inperking van de oorspronkelijke doelstelling: in de bestuursvergadering van 7 december is besloten tot bewegwijzering van de twee belangrijkste Jacobswegen in Nederland: Amstelredam (Den Oever-Postel) en Nieuwemeghen (Jacobiparochie-Eijsden).

Aansluitend is de werving van vrijwilligers, zowel voor de initiële markering als voor het blijvende onderhoud van de bewegwijzerde routes, van start gegaan. Inmiddels hebben zich ruim voldoende vrijwilligers gemeld om met vertrouwen aan de slag te gaan. De doelstelling is dat beide Jacobswegen einde 2022 geheel conform de richtlijnen van het Consejo Jacobeo bewegwijzerd zijn.

Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob

In 2019 hebben wij samen met Cultureel Centrum Groote Kerk Sint Jacobiparochie een project gerealiseerd om een jakobsschelp te plaatsen op het plein voor de Groote Kerk in Sint Jacobiparochie. De jakobsschelp, in de vorm van kleine granietkeijtjes en met een omvang van 5 x 5 meter, is eind 2019 op het plein voor de Groote Kerk aangelegd in de bestaande verharding. Pelgrims die hier de lange tocht naar Santiago de Compostela aanvangen, hebben nu een duidelijk symbolisch beginpunt van hun pelgrimsreis. In het voorjaar van 2020 zou de officiële opening plaatsvinden. COVID-19 heeft dit helaas vertraagd. Hopelijk kan het bestuur van het Cultureel Centrum Groote Kerk Sint Jacobiparochie in 2021 alsnog een feestelijke ingebruikname realiseren. Wij zijn graag samen met het landelijk bestuur van het Genootschap daarbij aanwezig.

In februari 2020 hebben wij deelgenomen aan een bijeenkomst van meerdere regio's over het thema Pelgrimeren voor de Jeugd en hoe wij de regio's daar financieel in kunnen ondersteunen. Een paar

weken later zorgde COVID-19 ervoor dat in 2020 nagenoeg geen activiteiten voor Pelgrimeren voor de Jeugd konden plaatsvinden. Als gevolg hiervan konden wij dus ook geen financiële ondersteuning bieden.

Om meer structuur en transparantie in het declareren van de uitgevoerde activiteiten voor Pelgrimeren voor de Jeugd te brengen, hebben we een beleidsnotitie geschreven. Het landelijk bestuur van het Genootschap heeft de voorgestelde beleidslijnen integraal omarmd. De werkgroep Pelgrimeren voor de Jeugd alsmede de regio's worden hierover geïnformeerd.

Uitdagend blijft nog steeds voldoende donateurs te werven om met hun donaties ruimhartiger projecten als Pelgrimeren voor de Jeugd te kunnen ondersteunen.

Vertrouwenspersonen

Het Genootschap heeft twee vertrouwenspersonen: Thijs Evers, benoemd in de Algemene Ledenvergadering van 9 november 2019 en Ellen Omvlee, benoemd in de ALV van 29 februari 2020. Tijdens hun activiteiten voor en bij het Genootschap van Sint Jacob kunnen leden worden geconfronteerd met vormen van ongewenst gedrag. Denk aan pesten, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en geweld. In dergelijke gevallen kunnen leden contact opnemen met een van de twee vertrouwenspersonen.

Er zijn dit jaar geen meldingen binnengekomen van ongewenst gedrag. Wij zijn ook niet door leden van het Genootschap benaderd met een verzoek om bijstand. Het feit dat alle activiteiten van het Genootschap sinds maart 2020 stilliggen zal ongetwijfeld van invloed zijn geweest.

Wij, Thijs en Ellen, hebben elkaar gedurende 2020 een aantal keer (telefonisch) gesproken. Face-to-face ontmoetingen hebben wij vermeden i.v.m. het coronavirus.

In de Jacobsstaf nr. 126 van juni 2020 stond een interview met ons beiden, inclusief een korte toelichting op de rol en verantwoordelijkheden van de vertrouwenspersoon. In 2020 volgde Thijs Evers een driedaagse opleiding tot vertrouwenspersoon bij het Centrum Vertrouwenspersonen Plus+. De opleiding werd formeel met een examen afgesloten.

Dankwoord

Dit jaarverslag van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob kan natuurlijk niet tot stand komen zonder de grote inzet van onze vrijwilligers en betrokken leden.

Ook in dit bijzondere jaar blijkt dat we als Genootschap inventief en creatief zijn om, ondanks alle beperkingen, in contact te blijven met elkaar

Utrecht, 1 maart 2021.

